

Integriteit in de sport

Hoofdstuk 12 SCP-publicatie Rapportage Sport 2014

In dit artikel 'Integriteit in de sport' haken inhoudsexperts van het Nederlands Instituut voor Sport en Bewegen in op de inhoud van dit hoofdstuk 12 ('Sport en ongewenst gedrag') uit de SCP-publicatie Rapportage Sport 2014. Zij vatten samen en plaatsen dit in het perspectief van al bestaande ontwikkelingen en kennisgebieden. "De groeiende aandacht voor sportiviteit en respect is een positieve en belangrijke ontwikkeling. Maar aandacht alleen is niet voldoende. Een interventie als 'Sportief besturen' moet wel een uitwerking hebben in concreet beleid en activiteiten binnen de vereniging." En: "Het is aan te raden om naast het aanpakken van het pedagogisch probleem binnen de vereniging ook de brug te slaan naar de andere opvoedingsmilieus in de wijk. Daarnaast is NISB van mening dat je de vereniging hierin niet kan overvragen en dat er specifieke expertise van pedagogen in een lokaal netwerk kan worden ingezet."

In hoofdstuk 12 in de Rapportage Sport is o.a. het volgende te lezen over sport en ongewenst gedrag: "Meer dan 70 procent van de regelmatige sporters en wedstrijdbezoekers voelt zich veilig op en rond sportwedstrijden. Onderzoeken laten echter ook zien dat een derde van de sporters en wedstrijdbezoekers als slachtoffer of getuige ervaringen heeft met psychisch, fysiek of seksueel grensoverschrijdend gedrag. Sport is daarin niet anders dan andere sectoren in de maatschappij. Het komt voor onder alle leeftijden en bij alle sporten, maar bij teamsporten relatief vaak. Excessen blijken vooral een voetbalprobleem te zijn. Kwetsbare subgroepen als niet-westerse migranten, lesbische, homo-, bi-, en transgender (lhbt)-sporters, gehandicapte sporters en ook topsporters rapporteerden significant meer ervaringen met grensoverschrijdend gedrag. Speciale aandacht is blijvend nodig om deze groepen veilig te laten sporten"

Focus op doelgroepen

De uitkomsten van deze rapportage geven aanleiding tot het nader onderzoeken van het aanbrengen van focus op doelgroepen in een programma als '[naar een veiliger sportklimaat](#)' (VSK). Een nauwere samenwerking met gemeenten die goed zicht hebben op de doelgroepen en samenstellingen van wijken zou hier uitkomst in kunnen bieden.

Ook uit het SCP-rapport: "Een groeiend aantal sportbonden en -verenigingen heeft aandacht voor sportiviteit en respect, voor het voorkomen van ongewenst gedrag (zoals pesten) en het stimuleren van gewenst gedrag. Dit uit zich vooral in het hebben van gedrags- en huisregels. Tegelijkertijd ligt de prioriteit bij veel sportbonden en -verenigingen nog te vaak bij zaken als schema's en organisatie van trainingen en wedstrijden, het financieel gezond zijn en het voortbestaan van de eigen organisatie. Anno 2013 heeft slechts 5% van de sportverenigingen gebruikgemaakt van de interventie Sportief Besturen. Om onwenselijk gedrag binnen sportverenigingen terug te dringen, is meer aandacht nodig voor de implementatie van bestaande instrumenten".

NISB vindt de groeiende aandacht voor sportiviteit en respect een positieve en belangrijke ontwikkeling. Maar aandacht alleen is niet voldoende. Een interventie als 'Sportief besturen' moet wel een uitwerking hebben in concreet beleid en activiteiten binnen de vereniging. Dit om te voorkomen dat door de druk van praktische zaken als schema's en organisatie van trainingen en wedstrijden het thema wegzakt. De verschillende producten binnen het programma VSK moeten de beste en meest directe weg naar resultaat gaan bieden. Daarom beoordeelt NISB in opdracht van VWS de verschillende producten op kwaliteit. Zo is een analyse mogelijk in hoeverre de verschillende producten bijdragen aan gedragsverandering bij de verschillende actoren (bestuurders, trainers/coaches, arbitrerend kader en ouders).

Niet alleen de trainers in beeld

SCP: "Bij het terugdringen van ongewenst gedrag en het bevorderen van gewenst gedrag is de trainer/coach een belangrijke actor. Nodig is dat hij/zij daarbij oog heeft voor de ontwikkeling van kinderen, het signaleren van grensoverschrijdend gedrag en een goede communicatie. De vraag is of de vele vrijwillige trainers/coaches in de sport zich bewust zijn van deze rol en actief sturen op een veilig en ontwikkelingsgericht sportklimaat. Via modules, opleidingen en communicatie."

NISB onderschrijft het belang van de rol van trainer/coach maar vestigt ook de aandacht op andere actoren als bestuurders (zie hierboven), arbitrerend kader en ouders. In een sociaal veilige vereniging moeten deze actoren rondom sporters/teams goed geëquipeerd zijn. Het is aan te raden om naast het aanpakken van het pedagogisch probleem binnen de vereniging ook de brug te slaan naar de andere opvoedingsmilieus in de wijk.

Daarnaast is NISB van mening dat je de vereniging hierin niet kan overvragen. Er moet specifieke expertise van bijvoorbeeld pedagogen ingezet kunnen worden vanuit een lokaal netwerk. De ontwikkeling van de ketenaanpak vanuit de KNVB (in samenwerking met bureau Halt) is daarin een zeer goede stap. Dit zal worden beschreven door het kennisinstituut, om meer bonden te inspireren.

Meer lezen op de website van NISB

- [Themadossier pedagogisch sportklimaat](#)
- [Themadossier ouders in de sport](#)

Auteurs NISB:

Paul van der Meer

E-mail - paul.vandermeer@nisb.nl

[Patrick Rijnbeek](#)

E-mail - patrick.rijnbeek@nisb.nl

Twitter - @patrickrijnbeek

Publicatiedatum: 23-01-2015